

Amor i culpa a les altures

EL LLIBRE DE LA SETMANA Núria Perpinyà publica 'Al vertigen', un idil·li que deriva en dol

VICENÇ

Pagès Jordà

La muntanya, pont entre la terra i el cel, apareix en totes les literatures i religions. Hi ha les muntanyes feréstegues de Jacint Verdaguer i de Víctor Català, la muntanya anàloga de René Daumal, l'Olimp, el Sinaï... Amb *Al vertigen*, Núria Perpinyà (Lleida, 1961) s'acosta a l'alpinisme, aquest curiós espai situat entre l'esport i la mística. Tot i que ho fa amb la familiaritat d'un especialista, a les seves mans la muntanya va més enllà del costumisme de les altures i revela tot el seu potencial metafòric: el repte, l'esforç, l'entrega, l'aïllament, la mort. Un dels millors capítols és el titulat *El*

sermó de la muntanya, un discurs de casament pronunciat a milers de metres d'altura que explora les similituds entre l'alpinisme i les relacions de parella.

Si *Al vertigen* no és una novel·la breu no és pas per l'acumulació de fets, sinó per l'aprofundiment amb què es tracten, per la cura a detallar amb proximitat l'evolució de cada personatge, sovint en primera persona. Els protagonistes són tres: el guarda d'un refugi de muntanya, l'escaladora d'elit que li ha robat el cor i l'arquitecte que hi acaba formant parella. El narrador és el guarda que recorda els fets, però els altres dos membres del triangle hi col·laboren involuntàriament amb cartes, correus electrònics i fragments de diari. De mica en mica, el lector s'adona de l'escassa fiabilitat d'aquests dos testimonis, i tam-

▶▶ Escaladors, com els protagonistes d'*Al vertigen*, als Alps.

bé i tot del narrador principal. Els tres personatges no només estan cegats per l'amor, sinó que altres fenòmens els distorsionen la visió: la inseguretats, l'ambició, les drogues.

A *La muntanya màgica*, Thomas Mann presenta uns personatges immobilitzats en un balneari. Els protagonistes d'*Al vertigen*, en canvi, no paren quiets: escalen, grimpen, fan ràpel pels Pirineus, els Alps, l'Himà-

laia, l'Aconcagua. La muntanya de Núria Perpinyà no és màgica, sinó concreta i perillosa, abastable i gèlida, imprevisible com els nostres errors, inalterable com el destí. L'idil·li entre l'escaladora i l'arquitecte permet tot de dicotomies fecundes: espais oberts i tancats, muntanya i ciutat, naturalesa i artifici, llibertat i rutina.

A mesura que anem girant pàgi-

nes, l'eix de la novel·la es desplaça. Al començament sembla una història d'amor, que després deriva cap al dol, i d'aquí a la bogeria, per tornar cap al dol i l'amor, sempre amb dosis generoses de sentiment de culpa. En més d'una ocasió, és inevitable recordar el *Vertigen* (*D'entre els morts*) de Hitchcock.

EL CAMALEONISME // *Al vertigen*, la cinquena novel·la de Perpinyà, apareix sis anys després de l'última, *Els privilegiats*, centrada en el món de l'art. En cada llibre, l'autora lleidatana aconsegueix començar de cap i de nou pel que fa al tema, al rerefons, al punt de vista. No sabem si és una alpinista empedreïda o si s'ha documentat amb rigor. El que sabem és que la narració sembla escrita per algú que ha viscut tota la vida a la muntanya, igual com el seu primer llibre, *Un bon error*, semblava sorgit en l'interior d'un laboratori mèdic de Londres.

Aquest camaleonisme és un dels trets que caracteritzen l'obra de Núria Perpinyà, especialista en Gabriel Ferrater i professora de Teoria de la Literatura i Literatura Comparada a la Universitat de Lleida. *Al vertigen* resulta indicat per a qualsevol lector interessat en la muntanya, en l'amor i en la vida. ≡

▶ **AL VERTIGEN**

Núria Perpinyà

Empúries, 400 p. 20 €